

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση Περιεχομένου Προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» για την εφαρμογή δράσεων ενεργειακής αποδοτικότητας στους Δήμους και πλαίσιο προετοιμασίας μέχρι την έκδοση του Οδηγού Εφαρμογής και την ένταξη της Πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ ΙΙ) 2007-2013.

1. Η στρατηγική και το περιεχόμενο του Προγράμματος

1.1. Το Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» στοχεύει στη βελτίωση των όρων της ενεργειακής αποδοτικότητας σε τοπικό επίπεδο, στην προώθηση δράσεων επίδειξης με άμεσα εφαρμόσιμα αποτελέσματα και στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και των στελεχών της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης σε ζητήματα εξοικονόμησης ενέργειας, προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης του αστικού περιβάλλοντος.

1.2. Το Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» θα ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ ή ΕΠΑΝ-ΙΙ), ενώ θα καλύψει και τις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης, μέσω των αντίστοιχων ΠΕΠ.

Περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες ταξινομούνται σε πέντε (5) Άξονες Προτεραιότητας, ως εξής:

☞ **ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ**

Περιλαμβάνονται έργα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων και ειδικότερα, τεχνικές παρεμβάσεις σε δημοτικά κτίρια διαφόρων κατηγοριών όπως Δημαρχεία, κτίρια δημοτικών υπηρεσιών, πολιτιστικά κέντρα, σχολεία, κτίρια αθλητικών εγκαταστάσεων, ειδικά κτίρια, κ.ά

☞ **ΑΞΟΝΑΣ 2: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Περιλαμβάνονται παρεμβάσεις που αφορούν σε δρόμους, πλατείες, πάρκα και άλλους κοινόχρηστους χώρους των δήμων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον περιβάλλοντα χώρο δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων.

☞ **ΑΞΟΝΑΣ 3: ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ**

Οι δράσεις του Άξονα αφορούν καλές πρακτικές στο τομέα των μεταφορών με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν στη προστασία του περιβάλλοντος ιδιαίτερα του αστικού προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών. Ειδικότερα, οι δράσεις μπορεί να αφορούν, στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των οχημάτων δημοτικών στόλων, στην ανάπτυξη σχεδίων αστικής κινητικότητας (urban mobility plans), καθώς και στην υλοποίηση συγκοινωνιολογικών μελετών. Με αυτό τον τρόπο θα επιτυγχάνεται η καλύτερη χρήση και διαχείριση της ενέργειας είτε ως αποτέλεσμα αλλαγής/βελτίωσης σχεδιασμού και συμπεριφοράς, είτε με τη χρήση καθαρότερων καυσίμων.

☞ **ΑΞΟΝΑΣ 4: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΛΟΙΠΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ (ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ) ΥΠΟΔΟΜΕΣ**

Η δράση αυτή αφορά κατ' εξοχή σε μελέτες συνοδευόμενες από επιλεγμένες παρεμβάσεις χαμηλού κόστους για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε αντλιοστάσια, βιολογικούς καθαρισμούς κ.ά. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να υποβληθεί προμελέτη σκοπιμότητας, η οποία θα συμπεριλαμβάνει καταγραφή των χαρακτηριστικών και των ενεργειακών καταναλώσεων των εγκαταστάσεων και τεχνικοοικονομική ανάλυση, να προβλέπει δε σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας.

Στον Άξονα αυτόν περιλαμβάνονται στοχευμένες **δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης**, κυρίως των στελεχών του Δήμου, σε σχέση με την ενεργειακή παρακολούθηση (monitoring) των αποτελεσμάτων επί των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος.

1.3. Επιλέξιμοι ΟΤΑ για την υποβολή Φακέλων - Αίτησης με τη μορφή **«Ολοκληρωμένων Σχεδίων Δράσης» και «Σχεδίων Υλοποίησης»**, αποτελούν οι Δήμοι της χώρας με πληθυσμό **πάνω από 10.000 κατοίκους** (με βάση στοιχεία απογραφής 2001), οι οποίοι ταυτόχρονα θα πρέπει (κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης), να είναι –κατά τον χρόνο προκήρυξης του Προγράμματος- πιστοποιημένοι για έργα Τύπων Α και Β, κατά τα προβλεπόμενα στις κατευθύνσεις περί της διαχειριστικής επάρκειας των Δικαιούχων Πράξεων του ΕΣΠΑ 2009-2013, ή να έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα προς την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία. Οι επιλέξιμοι Δήμοι που δεν έχουν τη δυνατότητα να πιστοποιηθούν, μπορούν να υποβάλλουν Φάκελο – Αίτηση μέσω τρίτου πιστοποιημένου Φορέα για τους ανωτέρω Τύπους Έργων. Στους Δήμους που δεν είναι επιλέξιμοι (δηλαδή με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων), θα δοθεί η δυνατότητα μελλοντικής συμμετοχής σε ειδικό πρόγραμμα με αντίστοιχο περιεχόμενο.

1.4. Το ΚΑΠΕ σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ, προβλέπεται να παράσχουν στους επιλέξιμους ΟΤΑ που θα αξιολογηθούν θετικά, οριζόντια τεχνική και επιστημονική υποστήριξη.

1.5. Οι θετικά αξιολογηθέντες Δήμοι θα υλοποιήσουν τις προτεινόμενες παρεμβάσεις εφαρμόζοντας πλήρως τα προβλεπόμενα στα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013.

2. Διαδικασία Υποβολής Φακέλων-Αίτησης για ένταξη στο Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ»

2.1. Οι υποψήφιοι ΟΤΑ που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» θα πρέπει να υποβάλλουν **Φάκελο – Αίτηση** για ένταξη στο Πρόγραμμα, συμπληρώνοντας τυποποιημένα έντυπα, το οριστικό περιεχόμενο των οποίων θα έχει τη μορφή ΟΔΗΓΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ του Προγράμματος. Οι επιλέξιμοι Δήμοι, μπορούν να συμβουλευθούν σχέδια εντύπων τα οποία έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου (www.ypan.gr).

2.2. Κάθε Φάκελος-Αίτηση θα περιλαμβάνει οπωσδήποτε:

- Το **«Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» (ΟΣΔ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ)**. Στο ΟΣΔ προσδιορίζονται με αναλυτική τεκμηρίωση οι προτεινόμενες δράσεις / ενέργειες του υποψηφίου Δήμου για την χρονική περίοδο 2009-2015 και τεκμηριώνεται η μεσοπρόθεσμη στρατηγική της ενεργειακής αποδοτικότητας στο επίπεδο του Δήμου. Η έγκριση του ΟΣΔ δεν θα συνεπάγεται την έγκριση χρηματοδότησης, αποτελεί όμως προϋπόθεση για την εξέτασή της στο επόμενο στάδιο.
- Το **«Σχέδιο Υλοποίησης ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» (ΣΧΥ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ)**. Το ΣΧΥ αποτελεί υποσύνολο του ΟΣΔ και καλύπτει την χρονική περίοδο 2009-2012 (α' φάση του Προγράμματος), στην οποία επιλέγεται από τον υποψήφιο επιλέξιμο Δήμο ένα συγκεκριμένο «μίγμα» ενεργειών / παρεμβάσεων από τις προβλεπόμενες στο ΟΣΔ, οι οποίες αναλύονται επαρκώς ως προς το φυσικό τους αντικείμενο και κοστολογούνται αναλυτικά. Εφόσον έχει εγκριθεί το ΟΣΔ, το ΣΧΥ θα αξιολογηθεί και αφού εγκριθεί, θα τύχει χρηματοδότησης κατά το 70% του προτεινόμενου σε αυτό συνολικού προϋπολογισμού. Ο Δήμος θα πρέπει δεσμευθεί και να αποδείξει ότι είναι σε θέση να καταβάλει το 30% του συνολικού προϋπολογισμού του ΣΧΥ, στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (2009-2012). Στο ΣΧΥ γίνεται από τον υποψήφιο η τεκμηρίωση των ενεργειακών δεδομένων και η ανάλυση των παρεμβάσεων σε συγκεκριμένα Υποέργα / Συμβάσεις με βάση τα ΣΔΕ του ΕΣΠΑ, τεκμηριώνεται η ωριμότητά τους και στοιχειοθετείται η εφικτότητα / ρεαλιστικότητα των παρεμβάσεων σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και το προτεινόμενο χρηματοδοτικό σχήμα.

2.3. Η κατανομή ανά άξονα του Προϋπολογισμού του Σχεδίου Υλοποίησης ενός επιλέξιμου Δήμου, θα ακολουθήσει την ακόλουθη κατανομή:

1. Δημοτικά κτίρια:	55-65%
2. Κοινόχρηστοι χώροι:	15-25%
3. Μεταφορές:	0-15%
4. Τεχνικές υποδομές	0-4%
5. Δράσεις διάδοσης, δικτύωσης και ενημέρωσης:	0-4%
6. Δράσεις Υποστήριξης της προετοιμασίας και της εφαρμογής	0-10%

2.4. Θα προβλεφθούν δράσεις υποστήριξης της προετοιμασίας και της εφαρμογής του Προγράμματος (έως τέσσερις συμβάσεις), των οποίων ο προϋπολογισμός αθροιστικά δεν θα ξεπερνά το 10% του συνολικού εγκεκριμένου Προϋπολογισμού του ΣΧΥ, με το ακόλουθο (ενδεικτικό) αντικείμενο:

- ☞ Προετοιμασία και υποστήριξη της υποβολής του Φακέλου-Αίτησης του Δήμου στο Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» (ΟΣΔ και ΣΧΥ),
- ☞ Επιστημονική υποστήριξη στην εκτίμηση των απαιτούμενων ενεργειακών δεδομένων που απαιτούνται κατά την συμπλήρωση των αντίστοιχων πεδίων των εντύπων των ΟΣΔ και ΣΧΥ, στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ».
- ☞ Επιστημονικός και Τεχνικός Σύμβουλος Παρακολούθησης και Υποστήριξης του ΣΧΥ του Δήμου για την επιτυχή και αποτελεσματική υλοποίησή του.
- ☞ Εξωτερική Αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του ΣΧΥ.

Με συνεκτίμηση της αναγκαιότητας της επιστημονικά πλήρους και διαχειριστικά άρτιας προετοιμασίας των προτάσεων των επιλέξιμων Δήμων, θα δοθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης από την πλευρά των Δήμων των δύο πρώτων εκ των τεσσάρων ανωτέρω συμβάσεων, για τις οποίες μπορούν να ακολουθηθούν είτε οι διατάξεις του άρθρου 83 του Ν.2362/1995 (Α'247) και της Απόφασης 2/45564/0026/31-07-2001 του Υπουργού Οικονομικών (Β' 1066), είτε το Π.Δ. 60/2007, όπως ισχύει. Σημειώνεται ότι, το ύψος των δύο πρώτων συμβάσεων δεν θα μπορεί αθροιστικά να υπερβεί το ποσό των 30.000 € (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

2.5. Η ανωτέρω διαδικασία θα κριθεί επιλέξιμη σε ένα ΣΧΥ, εφόσον αυτό τύχει θετικής αξιολόγησης και υπαχθεί στο Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ». Στην περίπτωση αυτή και, εφόσον έχουν τηρηθεί τα προβλεπόμενα στο Νόμο και στα ΣΔΕ του ΕΣΠΑ, θα καταβληθεί στον Δήμο του οποίου το ΣΧΥ έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα, το 70% του ποσού των ανωτέρω δράσεων προετοιμασίας (περιλαμβανομένου του αντιστοιχούντος ΦΠΑ).

2.6. Σε περίπτωση που ένας επιλέξιμος Δήμος υποβάλει Φάκελο – Αίτηση και δεν εγκριθεί η χρηματοδότηση του προτεινομένου «Σχεδίου Υλοποίησης» του Προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ», η τυχόν ανάληψη δράσεων προετοιμασίας και οι αντίστοιχες δαπάνες δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα, αλλά από τους πόρους του Δήμου.

2.5. Η επιλογή των Φακέλων – Αίτησης των ΟΣΔ / ΣΧΥ θα γίνει μέσω συγκριτικής αξιολόγησης, με κατάταξη των επιλεγόμενων ΣΧΥ σε περιφερειακό επίπεδο. Τα ΣΧΥ θα ενταχθούν ως επιλέξιμες Πράξεις στο ΕΣΠΑ 2007-2013.

2.6. Οι επιλέξιμοι Δήμοι κατανέμονται με βάση πληθυσμιακό κριτήριο, το οποίο αντιστοιχείται σε συγκεκριμένο ύψος συνολικού προϋπολογισμού του ΣΧΥ, ως εξής:

- ☞ Δήμος >10.000 <45.000 κάτοικοι, έως € 700.000
- ☞ Δήμος > 45.000<90.000 κάτοικοι, έως € 1.000.000
- ☞ Δήμος > 90.000<150.000 κάτοικοι, έως € 1.500.000
- ☞ Δήμος >150.000 <300.000 κάτοικοι, έως € 3.000.000
- ☞ Δήμος >300.000 κάτοικοι, έως € 6.000.000

2.7. Στους προαναφερόμενους προϋπολογισμούς συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ.

3. Διαδικασία Αξιολόγησης των Φακέλων-Αίτησης που θα υποβληθούν

3.1. Η αξιολόγηση των Φακέλων – Αίτησης ΟΣΔ / ΣΧΥ θα γίνει μέσω συγκριτικής αξιολόγησης, σε δύο Φάσεις και 4 Στάδια, ως εξής:

- ☞ Φάση 1^η: Αξιολόγηση των ΟΣΔ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ:
 - Στάδιο Α1: Αξιολόγηση πληρότητας του Υποφακέλου – Αίτησης που αφορά στο ΟΣΔ
 - Στάδιο Α2: Αξιολόγηση του περιεχομένου του ΟΣΔ.
- ☞ Φάση 2^η: Αξιολόγηση των ΣΧΥ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ (εφόσον έχει αξιολογηθεί θετικά το ΟΣΔ).:
 - Στάδιο Α1: Αξιολόγηση πληρότητας Υποφακέλου – Αίτησης που αφορά στο ΣΧΥ.
 - Στάδιο Α2: Αξιολόγηση του περιεχομένου του ΣΧΥ.

3.2. Οι Φάκελοι – Αιτήσεις του Προγράμματος θα αξιολογούνται από **Ομάδες Αξιολογητών** (στο πλαίσιο ειδικού Μητρώου). Το Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» θα εποπτεύεται από «Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης» (ΚΕΔ) η

οποία θα συσταθεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

3.3. Ένα εγκεκριμένο ΟΣΔ, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον υποψήφιο Δήμο στη β' φάση του Προγράμματος (2012-2015) με απλή επικαιροποίηση των δεδομένων του.

Για πληροφορίες ή ερωτήσεις και μέχρι την προκήρυξη του Προγράμματος, παρακαλούμε να υποβάλλονται γραπτά ερωτήματα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: exoikonomo@ypan.gr.